

Dodržíme slib – na obranu půjdou 2 % HDP

Sněmovna schválila zákon o stabilním financování obrany. Plníme tak náš slib spojencům, ale především závazek vůči vlastní bezpečnosti. „Uvědomujeme si, že máme zodpovědnost za civilisty i vojáky. Jejich bezpečnost a zachování suverenity státu jsou naší prioritou. Dodržíme slib a budeme přispívat alespoň 2 % HDP na obranu. Zajistíme, že obrana státu nebude popelkou státního rozpočtu,“ komentoval přijetí zákona Josef Flek, místopředseda výboru pro obranu.

Povedlo se

- ✅ Na platy učitelů dáme 130 % průměrné mzdy.
- ✅ Zvyšujeme obranyschopnost – schválili jsme 2 % HDP na obranu.
- ✅ Ochrana oznamovatelů usnadní odhalování korupce.

TAKÉ ČTĚTE:

Konference Starostové (nejen) starostům. Neměli jste čas přijít? Přečtěte si reportáž str. 13

PO DESETILETÍCH SLIBŮ: PLATY UČITELŮ BUDOU NA 130 % PRŮMĚRNÉ MZDY

Poslanecká sněmovna schválila návrh ministra školství Vladimíra Balaše, díky kterému budou školy na platy učitelů dostávat peníze, které odpovídají 130 % průměrné mzdy v ČR.

„Po 20 letech slibů jsme konečně došli do zdárného konce. To, že na platy učitelů budou školy dostávat prostředky odpovídající 130 % průměrné mzdy v ČR, je rozhodně krok správným směrem. Platy jsou pro pedagogy důležitý motivační prvek a platové poměry ve školství byly dlouhodobě špatné,“ uvedl Vladimír Balaš.

Zástupci opozice i část školské veřejnosti

požadovali stejnou garanci i pro další pedagogické pracovníky, nejen učitele. „Přínos dalších pedagogických pracovníků, jako jsou školní psychologové, vychovatelé nebo asistenti pedagoga, je nezpochybnitelný. Aktuální stav státního rozpočtu ale nedovoluje garantovat výši platů všem. Garance v zákoně pro učitele, slib, s nímž jsme šli do voleb a který plníme, neznamená, že nebudeme usilovat o zvýšení mezd i pro ostatní pedagogické pracovníky,“ upřesnil člen školského výboru Petr Gazdík.

(Pokračování na str. 2)

Ve školství měníme obsazení, ale ne směr

VÍT RAKUŠAN

Duben pro nás byl ve znamení změn na ministerstvech, za která ve vládě odpovídá STAN. Celostátní výbor schválil nominaci Mikuláše Beka na ministra školství poté, co úmysl opustit tento resort oznámil Vladimír Balaš. Kandidátem na uvolněný post ministra pro evropské záležitosti se pak z rozhodnutí celostátního výboru stal Martin Dvořák, náš dosavadní náměstek na ministerstvu zahraničí. Oba „nastupující“ pány považuji za lidi na svých místech, ale o tom nás nepochybně Mikuláš i Martin brzy přesvědčí sami.

(Pokračování na str. 2)

VE ŠKOLSTVÍ MĚNÍME OBSAZENÍ, ALE NE SMĚR – Vít Rakušan

(pokračování ze str. 1)

Já dnes chci především poděkovat Vládovi Balašovi, jednomu z nejnoblesnějších lidí, které znám. Nastoupil na post ministra školství v nesmírně složité situaci, dva dny před začátkem českého předsednictví v Radě EU a v době, kdy Česká republika a s ní i české školství čelily obrovské výzvě v podobě ukrajinské migrační vlny. Podařilo se mu skvěle zvládnout obojí. České předsednictví skončilo jednoznačným úspěchem. České školy dokázaly absorbovat a začlenit víc než 50 tisíc ukrajinských dětí bez nutnosti vytvářet provizorní kapacity a bez negativního dopadu na české žáky. Předložil do Sněmovny zákon, který po desetiletích slibů garantuje učitelům 130 procent průměrné mzdy, a dokázal zajistit prostředky i na navýšení platů nepedagogických pracovníků. Posunul projekt revize rámcových vzdělávacích programů, tedy tolik potřebné reformy českého vzdělávání. Udělal pořádek na CERMATU. Za to mu patří obrovský respekt a dík a jsem rád, že uznalá slova na jeho adresu zaznívala i od školské veřejnosti, dalších politiků a médií.

Důvody jeho rezignace osobně chápu a ctím. Nesmírně si navíc vážím toho, že nabídl nezištnou pomoc Mikulášovi Bekovi, kterého sám po oznámení úmyslu rezignovat doporučil jako nejvhodnějšího nástupce. Školství potřebuje kontinuitu, a ta by neměla být narušena střídáním v čele úřadu. To, že od předloňských voleb máme už třetího ministra školství, nepůsobí úplně šťastně, to si přiznejme. Ale podstatné je, že oba naši „exministři“, Petr Gazdík i Vladimír Balaš, jsou připraveni se na směřování českého školství dál podílet. Žádná uražená ještivost, žádná nezdravá rivalita, ale zájem o věc, v tomhle případě o lepší, smysluplnější vzdělávání. To je přístup, který bych rád viděl jako princip všeho, co ve STAN děláme.

Věřím navíc, že v osobě Mikuláše Beka se ten trochu začarovaný kruh uzavřel. Mikuláš je totiž společně s Petrem Gazdíkem, prvním ministrem školství za STAN, autorem naší koncepce mo-

VÍT RAKUŠAN,
ministr vnitra, předseda hnutí STAN

derního, s praxí propojeného, dobře dostupného vzdělávání pro 21. století. Koncepce školství, které vede žáky a studenty hlavně k tomu, aby byli schopní se učit po celý zbytek života, což je vzhledem k neuvěřitelně rychle se proměňující realitě našeho světa absolutně nezbytné. Chci tedy Mikulášovi, ale vlastně nám všem, popřát, aby se mu v naplnění téhle vize povedlo do konce volebního období dojít co nejdál.

PO DESETILETÍCH SLIBŮ: 130 % PRŮMĚRNÉ MZDY NA PLATY UČITELŮ

(pokračování ze str. 1)

Novela školského zákona ale není „jen o penězích“. Posílí také odpovědnost ředitelů škol při zaměstnávání tzv. odborníků z praxe bez dokončeného pedagogického vzdělání. Úprava zákona reaguje na situaci, kdy české školství přichází o potenciál talentovaných uchazečů, kteří mají o pedagogickou profesi zájem, ale stávající právní úprava jim komplikuje vstup do profese. Nyní bude snazší je zaměstnat, samozřejmě pod podmínkou, že si pedagogické vzdělání nejpozději do tří let doplní.

Poslanec Jan Berki, který vede odbornou komisi STAN ke školství, oceňuje na novele školského zákona především to, že zavádí nové způsoby podpory zejména začínajících učitelů. „Jedním z nich je pozice provádějícího učitele, který má pomoci studentům pedagogických oborů s přípravou na budoucí výkon jejich praxe. Dále je to pozice uvádějícího učitele, který bude vystupovat v roli mentora pro nově nastoupivší učitele. Pro ty jsou první léta náročná, je proto klíčové mít vedle sebe zkušenější a inspirativní kolegy, kteří je podpoří,“ vysvětluje Jan Berki.

Další důležité změny ve školství přinese především právě probíhající revize rámcových vzdělávacích programů nebo zavedení tzv. středního článku podpory, který byl dosud pilotně testován jen ve dvou okresech. Vývoj ve školství, které je jednou ze zásadních priorit hnutí STAN, budeme samozřejmě dál sledovat a mimo jiné na stránkách STANovin o něm informovat.

LIDSKÁ PRÁVA JAKO PODCEŇOVANÉ POLITICKÉ TÉMA

Ruská agrese na Ukrajině. Vyšetřování válečných zločinů. Integrace uprchlíků. Domácí násilí. Segregace Romů. Co je společný jmenovatel těchto těžkých, zásadních a ne vždy sledovaných témat? Lidská práva. Do workshopu na dubnové ideové konferenci hnutí STAN se ale vešla všechna.

Přednášející zmocněnkyně pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková spolu s poslankyní Barborou Urbanovou a náměstkem ministra spravedlnosti Karlem Dvořákem vysvětlili, proč je důležité si uvědomit, co lidská práva jsou a jaká je jejich cena.

Nejviditelnějším příkladem porušování lidských práv je v posledním roce ruské vraždění na Ukrajině. „Dokud Putin nestane před soudem, nebude souzen. Ale to neznamená, že není potřeba vykonávat úkony na Ukrajině. Vyšetřovat válečné zločiny, sbírat svědectví, nestát stranou, ale dávat dohromady podklady, aby bylo spravedlnosti učiněno za dost,“ řekl Dvořák. Není ale možné zavírat oči ani před problémy, které jsou v České republice. Lidská práva totiž neznají hranic. „Je důležité si uvědomit, že pokud chceme hrát roli na mezinárodním poli, musíme svoje závazky naplňovat, musíme se zabývat i naším lidskoprávním prostředím,“ uvedla Laurenčíková, která následně upozornila na to, že se Česku dlouhodobě nedaří řešit romskou segregaci: „K řešení tohoto problému je třeba vícero volebních cyklů. Nemáme tolik kapacit, peněz, sil, abychom měli jasně nastavenou politiku proti tomu sociálního vyloučení. Je potřeba větší pomoc od státu. Vláda musí rozhodnout a přijít s plánem proinkluzních opatření,“ shrnula.

Neřešení situace je podle ní drahé a neudržitelné. I s ohledem na sociální smír. „Nenávist ve společnosti je důsledkem toho, že lidé žijí s pocitem, že jejich situace nemá řešení,“ uzavřela Laurenčíková.

Problém socioekonomického vyloučení části obyvatel se prolíná i do dalších oblastí společnosti. Česká republika má třetí nejvyšší počet vězňů na 100 tisíc obyvatel v EU, na což poukázal i náměstek Dvořák: „Ve věznicích sedí odhadem 20 tisíc lidí, necelá polovina činí recidivní drobné krádeže. Je zjevné, jak se nám ty kruhy uzavírají. Politika státu by neměla být jen o represii, ale i prevenci, měla by sloužit k zabránění mezigeneračnímu přenosu,“ a nabízí zároveň řešení: „Rád bych upozornil na koncept, který vychází z angloamerických zemí, tzv. problem solving justice, tedy justice zaměřená na řešení, zaměřená na opatrovníckou gesci, kdy se pracuje s daným člověkem. Cílem je odstranit příčiny jeho jednání, které ho dovedlo před soud. Tento koncept prosazují například osvícení soudci z Ústeckého kraje.“

Není ale možné zavírat oči ani před problémy, které jsou v České republice. Lidská práva totiž neznají hranic.

Barbora Urbanová, Karel Dvořák
a Klára Šimáčková Laurenčíková
Konference Starostové (nejen) starostům

Průzkum v hnutí STAN ukázal, že členy lidskoprávní tematika příliš neoslovuje, skončila až třetí od konce. Přesto jsou Starostové a nezávislí vnímání v neziskovém prostoru jako silný partner. „Jsem vděčná, že STAN si troufá do témat, kde jiní byli zdrženliví. Dlouho se pohybuji v sociálních, školských a lidskoprávních tématech a STAN je v nich velká podpora a opora. Ten postoj je statečný,“ popsala zmocněnkyně pro lidská práva svoji zkušenost. Příkladem může být i činnost v oblasti domácího a sexualizovaného násilí, kterému se věnuje poslankyně a zakladatelka hnutí Pod svícnem Barbora Urbanová. „Neuvědomujeme si to, ale tato témata na nás a naši budoucnost mají vliv. Řešení domácího násilí je bytostně starostenské téma, protože starostové se s tím setkávají, oběti za nimi chodí a starostové pak třeba řeší, jak obětem sehnat byt,“ uvedla poslankyně.

EURO – HROZBA, NEBO PŘÍLEŽITOST?

– Jan Farský

Eurem platí 347 milionů občanů z dvaceti států EU. Je druhou nejpoužívanější měnou světa. Ve státech eurozóny má podporu 80 % občanů. Tak kde je problém? Jak si vysvětlit, že podpora ČR je někde mezi 20 a 40 %? Co se stalo? Jaké jsou argumenty pro a proti přijetí eura?

Abychom našli co nejvíce odpovědi na výše položené otázky, uspořádali jsme s iSTAR mezinárodní konferenci, kde jsme si vyslechli názory podnikatelů, zástupců bank, politiků i zkušenosti s přijetím eura z Chorvatska, Řecka a Slovenska. Jaké jsou tedy argumenty pro a proti přijetí eura?

Nejprve se podíváme na argumenty PRO.

Jsme ekonomicky úzce napojeni na eurozónu a rozhodnutí, která jsou v ní učiněna, nás přímo ovlivňují, my je však přímo ovlivnit nemůžeme. Vstupem do eurozóny bychom zasedli ke stolu, u kterého se rozhoduje i o nás. Eurozóna svým členům nastavuje hranice. Nemůže se tak stát, že by nezodpovědní politici zcela rozvrátili hospodaření státu.

Euro přináší stabilitu. Státy, které se připojily k eurozóně, zažily růst spojený s odbouráním obchodních překážek a zjednodušením podnikání až 0,5 % HDP a zároveň jim klesly náklady na obsluhu státního dluhu. Pro Česko by to znamenalo přínos až 100 mld Kč. Koruna bohužel zárukou takové stability není. Dalším pozitivem je fakt, že vstupem do eurozóny se sníží úroky u hypoték, ceny za hranicemi budou jednodušeji porovnatelné a sníží se náklady při cestách do zemí eurozóny.

A argumenty proti?

Obava, že Koruna jako měna zanikne a s tím zanikne i část naší identity. S tím se pojí i ztráta samostatné měnové politiky státu. Ale ta nám v dobách krize nijak zvlášť nepomohla. Zmiňované je také zdražení, které ale ve sledovaných státech bylo v jednotkách promile. Konkrétně v Chorvatsku z 90 tisíc sledovaných cen 65 % zůstalo stejných, 25 % se snížilo a 10 % se zvýšilo. Mezi nevýhody můžeme dále řadit: zapojení do evropského stabilizačního mechanismu, riziko vnímané inflace, jednorázové náklady na zavedení eura či (krátkodobé) zdražení.

Fakta podporující urychlené přijetí eura tak zcela převažují. Argumenty jsou pro přijetí, emoce proti. Nikdo nás k přijetí

JAN FARSKÝ,

ředitel Institutu moderní politiky iSTAR

*Nikdo nás k přijetí eura nenutí,
ale tím, že ho nepřijímáme,
se dobrovolně vzdáváme řady přínosů.*

eura nenutí, ale tím, že ho nepřijímáme, se dobrovolně vzdáváme řady přínosů – ekonomické bezpečnosti, prosperity, stability, nových pracovních míst, růstu HDP a nižší částky na správu veřejného dluhu.

Můžeme si to v době, kdy přemýšlíme, jak najít každou korunu úspor v rozpočtu, dovolit? Já myslím že ne. A proto urychlené přijetí eura považuji za správné rozhodnutí.

STAN CHCE RACIONÁLNÍ DEBATU O EURU

– Martin Exner

Euro je jednou z obětí dezinformační války. Nepřátelům evropské integrace se bohužel podařilo ovládnout debatu a vystrašit českou veřejnost mnoha mýty.

Ačkoliv jsme se při vstupu do EU v roce 2004 zavázali k zavedení eura, nenašel se dlouho žádný vládní politik, který by měl odvahu jeho výhody vysvětlovat a dlouhodobě vést racionální debatu. Přitom euro by přineslo občanům i firmám nemalé ekonomické i politické výhody.

Podle průzkumu Eurobarometru je více než dvoutřetinová spokojenost obyvatel s eurem v zemích, kde jím už platí. Zato v zemích, kde euro ještě nepřijali, je proti němu většina obyvatel. Zřejmě strach z neznámého a vliv dezinformací zabraňují naší plně evropské integraci.

Koalice Pirátů a STAN měla ve volebním programu uvedenou podporu jednotného vnitřního trhu včetně plánu pro přiblížení se euru a závazek, že budeme usilovat o vstup do systému ERM II. Podobné body najdeme i ve vládním programovém prohlášení. Bohužel, vláda v tomto směru neudělala příliš, veřejnou debatu nevede a STANu se ho v koaliční debatě daří nastolit jen omezeně. Měli bychom být asertivnější.

Euro je třeba vysvětlovat a debatovat s členskou základnou a s veřejností. Velmi jsem uvítal březnovou konferenci iSTAR pod vedením Jana Farského. Z ní jasně vyplynulo, že euro žádná hrozba není. Sám jsem se rozhodl nabídnout organizacím STAN besedy o euru, kde prezentuji základní informace, vyvracím mýty a diskutuji s účastníky. Besedy už se odehrály v Olomouci a Praze. Další budou v Pardubicích či Brně. Pokud máte zájem, neváhejte mi napsat a přijedu i k Vám.

MARTIN EXNER,
poslanec

EVA VOLFOVÁ

náměstkyně ministryně životního prostředí

Obnovitelné zdroje: Kam s nimi?

V uplynulých letech Česko zaspalo v oblasti obnovitelných zdrojů energie a v současné době se snaží dohnat ztracený čas. Snaha dekarbonizovat českou energetiku v praxi znamená rychle navýšit podíl obnovitelných zdrojů. Je skvělé, že se daří instalovat fotovoltaiku na střeších a fasádách nebo v brownfieldech, ale při nejlepší vůli to nemůže stačit. V energetickém mixu navíc potřebujeme i větrnou energii. Je tedy potřeba hledat i další vhodná místa, a to tak, aby se neopakoval nechvalně známý „solární boom“ a nedocházelo k zastavění velkých ploch v krajině.

Proto Ministerstvo životního prostředí pracuje na projektu takzvaných „go-to“ zón, tedy vytypování míst, která budou pro výstavbu obnovitelných zdrojů nejvhodnější a zároveň budou respektovat zájmy ochrany přírody a krajiny. Tyto oblasti jsou určeny pro výstavbu nových energetických zdrojů – solárních a větrných elektráren - tak, aby měly minimální dopad na své okolí. Nad jejich tvorbou se schází více resortů, vymezení oblastí respektuje kromě přírody také památkovou ochranu, prvky technické infrastruktury atd. Zároveň využíváme mapu větrného potenciálu ČR, informace o přenosové soustavě a spoustu dalších podkladů v GIS. Meziresortní spolupráce také zajistí potřebné změny v legislativě, případně pobídky pro investory, obce, občany.

Vymezení a zavedení go-to zón vyžaduje využití nejlepších dostupných dat, spolupráci mezi resorty, mezi více úrovněmi státní správy, průmyslem a veřejností. Pro úspěšné plánování a systematický rozvoj obnovitelných zdrojů energie v České republice jde o postup naprosto nezbytný.

TŘI POHLEDY: PLATY POLITIKŮ

Michael Canov: Platový automat

Od roku 2004 existuje v zákoně platový automat, který učinil platy ústavních činitelů závislými na průměrné mzdě (jsou jejím trojnásobkem). Tento model odráží konjunkturu i krize v celé společnosti. Stačilo by tedy do tohoto automatu nezasahovat.

Namísto toho se politici čas od času snaží, ve snaze se voličům zalíbit, do tohoto automatu nesystémově zasahovat. Tím však způsobí více škody než užítku. Nejdříve se stanovili spíše „podústavními“ činiteli, když snížili koeficient pouze u politiků (dnes 2,5) a pak opakovaně své platy zmrazovali. To ovšem v důsledku znamenalo, že při odmrazení naskočila výše platu politiků o částku, která se střídala několik let. Namísto toho, aby politici vysvětlili, že poslední navýšení o 12 % bylo úplně stejné jako navýšení průměrného platu za stejné období, začali se kát jak zloději přichycení při činu. Já doporučuji jediné, nechat působit automat a jasně působení tohoto automatu vysvětlit.

Věra Kovářová: Solidarita, o tu tady kráčí

Hodně lidí ptá, co si myslím o otázce platů ústavních činitelů. Pochopitelně se ptají právě v této době, která není ekonomicky snadná a kdy skoro každý pociťuje dopady přicházejících krizí.

Otevřeně: Nechci se tvářit, že je považuji za nemravné nebo přehnané. Jakkoliv vypadají obrovské – jsou výsledkem společenské dohody. A lidé, kteří toho či onoho politika ve volbách pověří, mu dávají hlas kvůli jeho programu a zásadám, které nabízí. A vědí, jaký plat bude brát.

Musela jsem takto začít, protože se nechci postavit do zástupu těch, kteří jednou za čas pozvednou tento politický, ale hlavně populistický prapor, začnou s ním mávat, zatímco si mezi tím s radostí užívají výhod. A stejně otevřeně: Je naprostá pravda, že v těžkých dobách má být plat politiků adekvátně přizpůsoben. To nemůže zpochybnit vůbec nikdo. Je to věc principu, je to věc solidarity. O tu zde kráčí.

Naprostou souhlasím s tím, aby se platy ústavních činitelů přizpůsobily faktu, že národnímu hospodářství se nevede nijak dobře. Zároveň říkám, že celý systém musíme změnit takovým způsobem, abychom co nejdéle ve Sněmovně tuto věc neřešili.

Petr Halada: Co obnáší být starostou?

Přemýšleli jste někdy o tom, co všechno obnáší být starostou? Možná si myslíte, že to je snadná práce, která přináší spoustu peněz a volného času. Nic však nemůže být dále od pravdy. Drtivá většina členů hnutí STAN nevstupuje do politiky kvůli penězům, ale kvůli tomu, že chtějí pohnout s věcmi veřejnými, tedy něco udělat pro své spoluobčany. Pro mnohé starosty a členy obecního úřadu však práce zdaleka nekončí u jednoho setkání za měsíc – je to práce na plný úvazek, která zahrnuje řízení obecního úřadu, ale někdy také zastupování práce tajemníka úřadu, řešení personálních otázek zaměstnanců úřadu, starání se o příspěvkové organizace, knihovnu, obecní policii a mnohé další. A když není zbytků, nasedne starosta do traktoru, zametacího vozu nebo odchytává kočky a toulavé psy. Současná odměna za výkon funkce starosty rozhodně nedopovídá úsilí, které vedení úřadu věnují. Ve většině profesí v posledních letech došlo k navýšení odměn, ale na zastupitele se zapomnělo. Ve vedení obcí a měst musíme mít kvalitní, odpovědné a empatické lidi. Takoví lidé musí být dobře oceněni. Proto navrhuji, aby od 1. ledna 2024 byla odměna pro starostu obce 1,4násobkem průměrného měsíčního platu v ČR.

CO JE VLASTNĚ TO PÍSKÁNÍ NA PÍŠTALU NEBOLI WHISTLEBLOWING?

– Lucie Potůčková

Jakým způsobem se dá upozornit na nepravost? Z fotbalu, ale i z mnoha jiných sportů, známe rozhodčího, který v případě faulu přiloží k ústům píšťalku, foukne a vyloudí pískavý zvuk, který je slyšet až na horní tribuny nebo případně do sousední vesnice. Pragmaticky si ovšem přiznejme, že k faulům dochází nejen ve sportu. Podvádění, uplácení, diskriminace a jiné nekalé praktiky se vyskytují i ve veřejné správě nebo v obchodních společnostech.

V zájmu jakékoli odpovědné organizace je samozřejmě snížit míru výskytu těchto jevů na co nejnižší úroveň, protože nejenže je dodržování pravidel z morálního hlediska správné, ale v důsledku se vyplatí i finančně. Veřejnou zakázku nezíská uplácený subjekt, ale entita, která je pro veřejného zadavatele nejvýhodnější. Stavební povolení nezíská ten, kdo umí nejlépe lobovat, ale ten, kdo předloží správnou projektovou dokumentaci. A totéž platí i ve firmách – vychvalování skvělých vlastností produktu, které se nakonec ukáží jako nepravdivé, přehnané nebo prostě jen vylhané, může vést nakonec k daleko dražšímu soudnímu řízení.

Pro názornost uvedu několik příkladů. V roce 2006 odhalil bývalý pracovník společnosti Siemens, že firma platila úplatky v zahraničí, aby získala zakázky na dodávky elektrotechnických zařízení. Toto jednání oznámil a výsledkem bylo trestní stíhání některých ředitelů. V případě Alston v roce 2014 oznamovatel nahlásil korupci, díky čemuž se prokázalo, že firma uplácela, aby získala dodávky na železniční vozidla. Opět to vedlo k uložení vysokých pokut. Podobných kauz je po celém světě celá řada. Různé státy k ochraně oznamovatelů přistupují různě, jen málo zemí je však neochraňuje vůbec – někde mají webové rozhraní, jinde hotliny atd. V České republice zatím tato úprava chybí, možná i proto, že panují negativní vzpomínky na udávání všeho druhu v době před Sametovou revolucí. I dnes se najdou konzervativní politici, kteří nálepkují každé, byť i v dobrém úmyslu učiněné, oznámení za „bonzáctví“. Doba je ale už poněkud jiná a ruku na srdce – v době před třiceti lety zrovna moc soutěží na veřejné zakázky neprobíhalo. Totéž platí o konkurenčním boji. Proč je tedy potřeba oznamovatele chránit? Důvody jsou různé, ale například ne každý zaměstnanec má třeba díky vysoké hypotéce odvalu nakráčat rovnou na policii a oznámit své podezření orgánům činným v trestním řízení, zvláště pokud například tuší, že v nepravostech je tzv. „namočen“ jeho nadřízený. Mnoho mezinárodních společensky odpovědných firem má již tento mechanismus zaveden zcela dobrovolně a využívají také například firemní ombudsmeny. Veřejná správa však nejen pokulhává, ale belhá se na berlích s amputovanou nohou. A to je třeba napravit, protože v právním řádu ČR doposud prakticky žádná specifická úprava ochrany oznamovatelů zakotvena není.

LUCIE POTŮČKOVÁ,
poslankyně

Proč se tedy předkládá tento zákon? Tento zákon doplňuje prvky ochrany oznamovatelů, poskytuje záruku proti odvetným opatřením, ukládá povinnost určitým subjektům zřídit interní mechanismy. **Kdo může podat oznámení?** Zaměstnanci a osoby v podobném postavení. **Kdo je povinným subjektem?** V tomto případě subjekty soukromého i veřejného sektoru. **Koho se povinnost zavedení vnitřního systému netýká?**

Obcí do 10 000 obyvatel, právnických osob zaměstnávajících v průměru méně než 50 zaměstnanců a několika výjimek – například orgánů vykonávajících působnost v oblasti správy daně z příjmů, činnosti v oblasti civilního letectví nebo odvětví ropy a zemního plynu.

V neposlední řadě je třeba uvést, že se jedná o implementaci směrnice EU o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (směrnice (EU) 2019/1937), kterou se doposud nepodařilo

implementovat, protože se Evropská komise rozhodla v únoru předložit Soudnímu dvoru oznámení kvůli neprovedení této směrnice. Přitom lhůta pro provedení uplynula již 17. prosince 2021 a České republice už běží „mastná“ pokuta, která ke konci března činila cca 54 mil. Kč a každý den tato sankce narůstá o 118 000 Kč. Je tedy konečně načase začít chránit všechny ty, kteří budou chtít zvednout pomyslnou píšťalku, aby oznámili pletichy ve firmě či na úřadě, aniž by za to byli potrestáni vyhazovem nebo jinou odvetou.

PROČ JSEM PODALA POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY K ZÁKONU O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ

– Hana Naiclerová

Cílem mých pozměňovacích návrhů je přispět k vyšší funkčnosti zákona. Naším cílem nemá být pouze udělat si fajfku, že jsme zapracovali evropskou směrnici. My bychom měli aktivně usilovat, abychom schválili zákon, který bude funkční, a který bude efektivně chránit oznamovatele, i ty anonymní.

Oznamovatel není žádný udavač nebo bonzák. Oznamovatel je někdo, kdo upozornil na protiprávní jednání i za cenu snížení vlastního komfortu, i za cenu rizika, že se mu zaměstnavatel pomstí, že bude vláčen médii, že už ho nikdo nezaměstná.

Sama mám podobné zkušenosti. Ve svém městě jsem jako opoziční zastupitelka upozornila na různá porušování zákonů, nevhodné transakce města. Podařilo se mi zastavit dotace do předluženého sportovního klubu, které by jinak shrábl exekutor. Politickými protivníky jsem byla označena za udavačku. Když vás takto někdo označí v regionálním médiu, má to obrovský dopad na to, jak o vás lidé přemýšlejí.

Zákon samozřejmě nevyřeší vše. Musí ale zajistit, aby každý oznamovatel protiprávního jednání měl jistotu, že bude mít ochranu.

Slovy zákona, že bude chráněn před takzvanými odvetnými opatřeními. Tato ochrana se nemůže odvíjet podle právní kvalifikace. Oznamovatel nemůže být vystaven tomu, aby právně kvalifikoval, jestli oznámeným jednáním byl spáchán trestný čin nebo přestupek a jestli za přestupek hrozí pokuta 50, 100 nebo 150 tisíc korun. To je nepřijatelné.

Měli bychom podporovat, aby se lidé nebáli upozornit na korupci. Na cinknutí veřejné zakázky. Na vypouštění kyanidů do řeky. Zaměstnávání bez pracovní smlouvy. To všechno kazí životy a přispívá k destrukci právního státu.

Nebýt aktivních oznamovatelů, nikdy by se neodhalila kauza Dieselgate automobilky Volkswagen, která dosáhla světových rozměrů. V České republice bychom nikdy neslyšeli o kauze Státního fondu životního prostředí, nebýt oznamovatele Libora Michálka. Co se týká anonymních oznámení, zkušenosti z firem i z úřadů, které oznamovací systémy zavedly, jednoznačně potvrzují, že i z anonymních oznámení získávají důležité poznatky. Často platí, že právě ty nejzávažnější informace o trestné činnosti jsou uvedeny v anonymních oznámeních. Jinými slovy – když jde o velké peníze a je tam třeba organizovaná skupina, tak na

HANA NAICLEROVÁ,
poslankyně

potenciální oznamovatele je vyšší a každý se tím spíš bojí oznámení učinit. Právě kvůli nejzávažnější hospodářské kriminalitě a korupci je třeba anonymní oznámení umožnit a v zákoně výslovně zakotvit.

Přemýšlejme prosím o anonymních oznámeních i celém tomto zákonu věcně, racionálně a bez dogmat. Oznámit protiprávní jednání v právním státě není udavačství ani bonzáctví.

PRO ÚLOŽIŠTĚ JADERNÉHO ODPADU PROSAZUJEME KONCEPCI Z 80. LET, VĚDA PŘITOM POKROČILA

– Josef Bernard

Hlubinné úložiště jaderného odpadu je dlouhodobě emotivní téma. Poslanec a náměstek hejtmána Plzeňského kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství Josef Bernard vysvětluje, proč tomu tak je a proč je příliš pozdě na to, aby se pohled místních změnil. V rozhovoru se zároveň dotýká vědeckého pokroku, který podle něj nabízí další možná řešení.

Proč je problematika jaderného úložiště tak citlivá pro občany vybraných potenciálních lokalit?

Průběh výstavby jaderného úložiště je ohromným zásahem do způsobu a kvality života lidí v dotčených lokalitách. Místní mají strach o podzemní vody, obávají se, že výstavba negativně ovlivní hodnotu jejich nemovitostí. Ti lidé zároveň mají celoživotní vztah k regionu a okolní přírodě. Například v případě lokality Březový potok se jedná o krásnou přírodní oblast v předhůří Šumavy.

Co vlastně úložiště jaderného odpadu představuje?

V tom je právě problém. Jedná se o investici – stavbu za přibližně 150 miliard korun. Jenom odvoz zeminy představuje 1,5 milionu nákladních aut! Jádro úložiště bude v hloubce 500 metrů. Celý podzemní areál bude zabírat cca 4 kilometry čtvereční. Nadzemní část bude podstatně menší. Třeba u lokality Janoch je počítáno s 26,5 ha. Musíme započítat i prostor pro svážku zeminy – cca 15 ha. Z toho už si můžeme udělat obrázek, že zejména v průběhu stavby bude zásah do životního prostředí a životních podmínek obyvatel obrovský. Dotčeným obyvatelům se tedy vůbec nemůžeme divit, že mají obavy o svůj životní prostor.

Co vám na projektu nejvíc vadí?

Pokud otázku vztáhnou pouze na to jediné koncepční řešení z 80. let minulého století, pak bych označil způsob jednání s obcemi a občany za problematický. Od začátku nebyla nastavena pravidla pro průběh jednání. Nedůsledně byly řešeny socioekonomické dopady projektu, kompenzace a odškodnění. Z hlediska technického řešení, vlastních průzkumů a geologických zkoumání našim inženýrům věřím, i když vím, že řada starostů se mnou v tomto také nesouhlasí. Chvályhodné je, že ministr Síkela nyní předkládá příslušný zákon, který pravidla určuje. To se děje po mnoha letech. Tento zákon je nutný, ale zklidnění rozjité situace již nemůže přinést. Bohužel je příliš pozdě. Dobře. Ale musíte uznat, že jaderný odpad musíme někde bezpečně uložit.

To nerozporuji. Žijeme v komfortu, svítíme, topíme a jinak využíváme elektrinu. Účet není pouze za stavbu jaderné elektrárny, palivo a provoz. Zahrnuje i výstavbu a provoz gigantického úložiště. Vědecké poznání v oblasti jaderné energetiky ale

JOSEF BERNARD,
poslanec

postupuje. Co snížení toxicity odpadu? Co snížení jeho objemu? A opravdu jsme definitivně rozhodnutí rezignovat na jeho druhotné využití? Ano, jsou to obrovské výzvy. Ale jiné vyspělé země určitě do svého rozhodování tyto argumenty zahrnují. Zdá se mi, že jedeme jako parní válec a prosazujeme jen a jen koncepci z 80. let.

Jste tedy pro zrušení projektu hlubinného úložiště?

Určitě ne. Zvažoval bych ale i jiné varianty. Dnes umíme laboratorně snížit objem jaderného odpadu v poměru 1:10. I to by byl obrovský posun. Pak už zeminu nebude odvážet 1,5 milionu aut, ale 150 tisíc. Do roku 2030 bych pokračoval i s monitoringem vhodných úložišť, ale nevratné kroky bych činil až po zevrubném zvážení všech možností. Tak postupuje například Kanada. Ta vybuodovala sklad pro střednědobé uložení jaderného odpadu a definitivně rozhodne dále. Každopádně ale musí vláda k jednání s občany přistupovat daleko zodpovědněji. Je to stejně důležitý aspekt projektu, jako geologické průzkumy.

Z Komory aneb jak žijeme ve Sněmovně

Věra Kovářová:

Tak to je skvělá zpráva! 😊 Během sobotního jarního kola [Sbírka potravin](#) se podařilo shromáždit neuvěřitelných 438 tun zboží, z toho 394 tun potravin. Za takového množství lze připravit téměř 788 000 porcí jídla. 👍

[Facebook](#)

Barbora Urbanová:

Lidé na straně obětí domácího násilí 😊 [@JulieMontek](#) [@bartkovskym](#) [@PotuckovaLucie](#) [@KarelDvorak](#) [@laurencikova_k](#) [@DavidSmoljak](#) PS: Oni fakt chtějí to veřejné čtení Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, takže to bude! 👍

[Twitter](#)

Jan Berki:

Na začátku týdne jsem byl součástí sněmovní delegace na setkání V4 v Budapešti. S [mařkou](#) se neshodneme na všem, nicméně [mařskou](#) agresi a [mařskou](#) podporu války jsme společně odsoudili. I proto mě mrzí kroky [mařské](#) vlády a poslední vyjádření Viktora Orbána, které tento postoj zpochybňují. 👍

[Twitter](#)

Ondřej Lochman:

Poslanecká sněmovna je nejen součástí Parlamentu, ale včera i jeden hostila. 🤖 Navštívil nás Parlament mládeže města Mladá Boleslav, se kterým jsme prošli budovy Sněmovny a povídali si o tom, jak funguje demokracie v praxi.

[Facebook](#)

CO NÁS ČEKÁ V NEJBLIŽŠÍCH TERMÍNECH?

– Jan Sobotka

V nadcházejícím čase proběhne v Senátu jednání ke Stavebnímu zákonu. Tento zákon mě hodně trápí a plně se mu věnuji. Senát ho v podobě, ve které se nachází, zamítl, ale byl přehlasován.

Vláda Andreje Babiše Stavební zákon odhlasovala deset dní před parlamentními volbami v roce 2021. Tak byl schválen velice špatný nový stavební zákon – v této podobě nepoužitelný. K 1. červenci 2023 má začít platit, proto je Senát v časové tísní. Musí stihnout případně formou pozměňovacích návrhů z „paskvilu“ udělat něco normálního.

Nový zákon obsahuje mnoho iluzorních věcí, které nejsou v praxi vyzkoušené a ověřené. Jedinou pozitivní, která ze znění vyplývá, je, že zůstanou všechny dosavadní stavební úřady. Nedochozí k jejich redukci. Je dobře, že zůstaly a mohou lidem sloužit mj. ke konzultační činnosti. Stavební úřady totiž mj. poskytují obrovský objem poradenství. Každý, kdo chce stavět, včetně měst a obcí, dojde na stavební úřad na konzultaci. Zjišťuje náležitosti ještě předtím, než začne. Proces dotazování investora je až několika měsíční nebo několikaletý. To je velmi podceňovaná záležitost. Zákon to pomíní, jako když to neexistuje.

Nový stavební zákon není o zkrácení stavebního řízení. To není o stavebních úřadech. To zatím totiž nikdo neřekl. Když investor donese na stavební úřad dobře a podle norem zpracovanou stavební dokumentaci, bude mít veškerá vyjádření všech dotčených úřadů a státní správy, tak stavební úřad do 30 dní vydá povolení. Tedy to není o tom, že postup brzdí stavební úřady. Celý proces je daleko složitější.

Stavební právo existuje staletí. Stavební zákon platil od roku 1976 do roku 2006, kdy začal platit zcela novelizovaný, který situaci nevylepší, spíše zkomplikoval. Když nastoupila ministryně Klára Dostálová, za rok a půl – v roce 2021 – „vyskla“ zcela nový stavební zákon. Dosavadní shodila a přepracovala. To je dle mého názoru arogantní. Proč „zbořila celý dům“ a „začala na zelené louce“? Proč „dům neopravila zevnitř“ jednotlivými postupnými kroky? Zákon má sice podobnou strukturu, ale to neznamená, že bude dobře aplikovatelný. Vždyť neexistuje žádná ověřená zkušenost – je praxí neprozkoumaný.

JAN SOBOTKA,
senátor

Ptáme se hejtmanů: „Jak hodnotíte rušení poboček České pošty?“

PETR KULHÁNEK

Konsolidace České pošty je naprosto nezbytná, jen škoda, že k ní nikdo dosud neměl odvahu. Řešíme problém, který měl být úkolem vlád první dekády tohoto milénia. Rozumím, že jde o krok nepopulární, sociálně citlivý, proto také dávám palec nahoru Vítu Rakušanovi, že se do vosího hnízda pustil. Co zcela pozitivně nehodnotím, je komunikace. Ať už jde o částku 8 miliard na transformaci, která nebyla vysvětlena. Nebo komunikaci směrem ke starostům nebo hejtmanům, kterých se to dotýká. Posloupnost, kdy je nejprve oznámena redukovaná podoba sítě a až poté jsou individuálně vysvětlovány kroky Pošty starostům a hejtmanům, by měla být obrácená. Pozitivně však hodnotím, že racionální argumenty plynoucí ze znalosti místního prostředí ještě mohou vést k drobným úpravám nové pobočkové sítě. V každém případě je samozřejmě lepší mít poštu v subtilnější podobě, než ji nemít vůbec.

JOSEF SUCHÁNEK

Přísloví kmene Dakotů říká: „KDYŽ ZJISTÍŠ, ŽE JEDEŠ NA MRTVÉM KONI, SESEDNI“. „Mrtvým koněm“ je zde myšlena firma, která nefunguje a nemá cenu ji udržovat v chodu. Pro nás je to Česká pošta – dávno jí ujel vlak, funguje ztrátově, má mizerné výkonové parametry, nespokojené zákazníky i zaměstnance. Neochota dříve vládnoucích politických reprezentací k řešení tohoto stavu nebyla náhodná. Bylo jasné, že půjde o příliš citlivou věc. Až teď – tato vláda a toto Ministerstvo vnitra. Namísto zavření podniku v krachu zvolilo redukcí poboček o 10 % a následný pokus o její zmrtvýchvstání. Za mě OK, něco s tím dělat bylo potřeba. Jinou věcí je výběr 300 poboček ke zrušení. Tady bych si už tak jistý správným výběrem nebyl a dovedu si představit, že rozhodnutí managementu pošty nemusela být vždy 100 %. To je to, co by se teď mělo řešit a vyřešit, aby mohl proběhnout další krok.

PETRA PECKOVÁ

Když jsem studovala strukturu poštovních organizací v Rakousku, Německu, nebo Velké Británii, bylo jasné, že se s propadem tržeb a ztrátami potýkaly všechny tyto země. Zároveň se však nebály zásadních změn a velmi brzy proměnily svůj přístup k zákazníkům i portfolio služeb. Předchozí vlády udělaly obrovskou chybu, že nepostupovaly stejně a nechávaly Českou poštu pomalu umírat. Oceňuji, že se nyní našla odvaha to změnit.

Rušení poboček se ve Středočeském kraji bude týkat pouze 24 měst. Vysoké není ani číslo 300 propuštěných, přesto vítám, že pošta slíbila pomoci zaměstnancům s hledáním nového uplatnění. Za nutné také považuji, aby pobočky, které zůstanou, byly bezbariérové. Ale to, co považuji za absolutně nejdůležitější je, aby transformace pokračovala dál, změnilo se portfolio služeb a maximum poboček v malých městech přešlo do režimu Pošta partners.

MARTIN PŮTA

Záchranná operace v České poště je důsledkem nečinnosti hned několika předchozích vlád a královsky placených manažerů státního podniku. Jeho hospodaření je neudržitelné a rušení poboček představuje první záchranný krok. Bez restrukturalizace a hledání nové náplně, kterou by pobočky mohly mít, to nepůjde. Škoda, že plán dalších kroků nebyl představen.

V našem kraji chce Česká pošta zrušit třináct poboček. Zástupci podniku nyní s dotčenými obcemi řeší jejich připomínky. Tato jednání měla podle mě proběhnout ještě před zveřejněním návrhu. Se všemi riziky, nepřijemnostmi a mediálními dopady.

Přesto chci poděkovat za odvahu, se kterou problém České pošty začíná Ministerstvo vnitra řešit. Odpovědnost za její stav mají ti, kteří řešení odkládali. Nechtěli dělat nepopulární rozhodnutí a už vůbec je vysvětlovat voličům. Ale i nás nemusí voliči dál brát vážně, pokud nebudeme mít plán...

STAROSTOVÉ NEJEN STAROSTŮM

Otom, že Starostové a nezávislí mají co nabídnout, mají chuť řešit i nepopulární věci a mají odhodlání pracovat na moderním státu, se mohli příznivci a členové hnutí přesvědčit o víkendu 15. - 16. 4. 2023 na ideové konferenci v Praze.

Svoje know-how na jednotlivých workshopech předávali ti nejzkušenější z řad nejen starostenských, ale i ministerských. A že měli účastníci z čeho vybírat - přichystáno bylo přes dvě desítky přednášek, které mířily na správnou komunikaci, oddlužení, participativní rozpočet nebo komunitní energetiku. My se vracíme ke třem z nich:

Chytré finance pro chytré město

Hned v prvním bloku programu se účastníci konference vrátili do roku 2010. Tehdy vyhrál volby Vít Rakušan – je třeba dodat, že v Kolíně, nejzadluženějším městě v Česku v přepočtu na obyvatele. Jaké nástrahy může starostům finančně vyčerpaná obec přichystat a jak jim čelit, o tom mluvil spolu se svým radničním následovníkem Michaelem Kašparem. „Jako první jsme transparentně řekli občanům, jak na tom město je. Začali jsme škrtnat, co šlo. Místo výstavby velkých sportovních hal jsme dělali malá hřiště, opravovali stávající areály,“ uvedl Vít Rakušan. Chytré město ale nemůže jen šetřit, musí umět finance taky získat. Stejně jako zvládat i komunikaci – tedy informování o tom, co se ve městě děje a dít bude, ať už prostřednictvím městského portálu, aplikace nebo sociálních sítí.

Starosta na sítích jako nutnost

Právě na komunikaci na sociálních sítích, kterou by měl chtít každý dobrý starosta ovládat, se soustředil workshop starosty Tetína Matěje Hlavatého a místostarosty Kyjeva Daniela Čmelíka. „Sítě jsou důležitý nástroj, jak informovat o vašich aktivitách. Buďte autentičtí, otevření, věnujte tomu čas a dejte si na své komunikaci směr k občanům záležet,“ radí Matěj Hlavatý. Za fungujícím profilem je, jak oba přednášející připomněli, nejen důmyslný starosta, ale komunita lidí, kterou výstupy radnice budou zajímat. K tomu pomůže nejen samotné informování, ale i péče o publikum – komunikace, a především odpovídání na jeho dotazy.

Zapojení občanů do rozhodování? Participativní rozpočet!

A do třetice – jak vykřesat z lidí zájem o dění v obci? Příkladem toho může být participativní rozpočet, o kterém přednášeli poslanec Viktor Vojtko a starostka Vimperka Jaroslava Martanová. Oba hovořili o nesporných výhodách participativního rozpočtu (zapojení např. seniorů, zlepšení veřejného prostoru), ale i o jeho záporech (nenaplnění představ, špatný odhad cen projektů). Shodují se ale na jednom: Nejdůležitější je komunikace s navrhovateli jednotlivých projektů. Bez komunikace prostě nejde obec dobře vést.

Druhý den se nesl lehce v duchu politické talkshow, kdy prostor u mikro-

fonů získali vládní zástupci hnutí. Pod dohledem moderátorského dua Karla Dvořáka a Barbory Urbanové jednotliví „staňáčtí“ ministři – Vít Rakušan, Vladimír Balaš, Mikuláš Bek a Jozef Síkela – představili výsledky svého dosavadního snažení. A ačkoliv se to nemusí na první dobrou zdát, těch úspěchů neznamenali málo. Jen namátkou: zvládli jsme příliv ukrajinských uprchlíků, do Chorvatska letos v létě pojedeme bez kolon a bez pasu, ČR se obejde bez ruského plynu, zvládli jsme úspěšně české předsednictví v Radě EU a zařídili jsme zafixování pedagogických platů na 130 % průměrné mzdy.

*Tak zase příště na shledanou!
Třeba i s Vámi a Vaším know-how.*

Konference STAN

ŽENY A POLITIKA ANEB JAK PRACOVAT VE SVĚTĚ PLNÉM STEREOTYPŮ

Zastoupení žen v politice je téma, které se v posledních letech dostalo do popředí zájmu veřejnosti. I přesto, že ženy tvoří zhruba polovinu populace, nejsou v politických funkcích stále dostatečně zastoupeny. Tento stav je dán historickými předsudky a stereotypy, které přetrvávají i v moderní společnosti. V hnutí STAN se tématu věnuje Programová komise Lidská práva a rovné šance, která aktuálně pracuje na systematickém vnitrostranickém plánu podpory žen.

„Jsem v politice od roku 2012, začínala jsem na komunální úrovni. Zažila jsem si takové ty typické stereotypy, kdy mi naznačovali, že patřím jako žena spíše do kuchyně,” popsala v rozhovoru poslankyně Hana Naiclerová. „Setkala jsem se s tím, že jako mladá holka ničemu nerozumím, a vnímám, že jako ženě mi trvá delší dobu, než mě začnou brát vážně,” popsala poslankyně Barbora Urbanová.

S politikou je často spojován stereotyp muže jako silného a nekompromisního vůdce. Naopak ženy jsou zpravidla vnímány jako citlivější, emotivnější a méně schopné rozhodovat se a vést. Tyto stereotypy jsou však mylné a představují velkou překážku pro ženy, které se v politice angažovat chtějí. Je třeba je překonávat a podpořit ženy, aby se mohly plně podílet na politických rozhodnutích a přispívat k řešení společenských problémů. Politika bude jen tak „tvrdá a drsná“, jak to dopustí lidé, kteří v ní působí.

„Politika není mužský svět, ženy sem rozhodně patří, ale dlouhé roky tomu tak nebylo a v našem myšlení se zakořenilo, že jsme nějaká rarita,” říká poslankyně Michaela Šebelová. V politice jsou ženy mnohdy hodnoceny odlišně než muži. Jsou často kritizovány za svůj vzhled, náladu a projevy emocí, což jsou věci, které u mužů nikoho tolik nezajímají. Pokud žena ostřeji vyjádří svůj názor, může být označena za hysterickou, což je opět hodnocení, které by u muže nepřišlo na mysl.

Jedním z důsledků těchto předsudků je, že ženy nemají v politických funkcích adekvátní zastoupení. „V komunální politice jsou ženy zastoupeny poměrně výrazně, ale čím vyšší úroveň politiky, tím méně žen se v ní vyskytuje. Je to způsobené hlavně nepřívětivým prostředím, nevhodnými poznámkami, ale i tím, že

bereme politiky jako roboty, co nespí, nemají osobní život a nemají čas na rodinu. To je toxické i pro mnoho mužů. Současné zastoupení žen odpovídá tomu, v jakém stavu je česká politická kultura,” říká Jitka Černá – členka Programové komise Lidská práva a rovné šance a garantka Plánu podpory žen ve STAN.

Celosvětově převládají v politice muži a podobnou situaci najdeme i v Česku, kde je v Poslanecké sněmovně zastoupení žen pouze na 25 % a v Senátu lehce přes 18 %. Poslanecký klub STAN je v tomto směru lehce nadprůměrný – z 33členného klubu je žen 12, tedy okolo 36 %. „Na toto zastoupení žen ale měli vliv především voliči – preferenčními hlasy dali najevo, že chtějí vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice, proto poslali do politiky schopné starostky a zastupitelky,” říká Jitka Černá.

Je však důležité si uvědomit, že za tuto situaci nemohou samotné ženy, ale systém a stereotypy, které v naší společnosti přetrvávají. Je tedy třeba postupně měnit zavedený systém a vytvořit takové pracovní i společenské prostředí, ve kterém budou moci ženy i muži spolu tvořit politiku jako rovnocenní partneři.

„Podle mě je na nás, ženách, které už v politice jsme, abychom byly schopné probudit v ostatních ženách chuť a vůli se prosadit,” doplňuje H. Naiclerová. Michaela Šebelová by začínajícím političkám poradila, aby se nenechaly odradit: „Například stereotypy, že žena nesmí působit sebevědomě, protože ji lidé budou brát za přehnaně ambiciózní. Mužům sebevědomé chování prochází a společnost to považuje za normální.”

Citace pochází z projektu [Ženy v politice](#)

JAK HODNOTÍTE MINISTRY ZA Hnutí STAN?

Na konferenci Starostové (nejen) starostům jsme se vás ptali, jak hodnotíte dosavadní působení ministrů STAN ve vládě. Odezva nebyla vždycky pozitivní, ale děkujeme za ni.

Vaše názory nás budou zajímat i dál.

JAN RUML,

člen zastupitelstva Prahy 2

Co se týče našeho zastoupení ve vládě, tak já k němu mám takový lehce kritický vztah. Mám pocit, že ne všichni jsou platnými členy vlády. Rakušan i Síkela fungují docela dobře, alespoň teď během krize s plynem a energiemi. Ministru Síkelovi se podařilo dostatečně zásobit Českou republiku, a to si myslím, že jsou rozhodně kladné body. Rakušan má trochu problémy s Portálem občana, protože to ne úplně funguje. Ale já myslím, že tohle je vůbec známka celého IT ve vládě, kdy to nefunguje tak, jak by mělo. Pořád se vymýšlí nějaké IT příležitosti, mluví se o digitalizaci, ale můj pocit je, že jsme strašně pozadu.

PAVLA ŠTROBACHOVÁ,

místostarostka města Smečno

Domnívám se, že by někteří členové vlády za STAN mohli být víc vidět a lépe komunikovat témata, která jsou blízka lidem nebo která máme ve volebním programu. Domnívám se, že je bohužel tato vláda hodnocena negativně, přestože se snaží napravovat důsledky a dědictví minulosti, které tady zanechala nejenom minulá vláda – ve financování, společenském životě a v dalších oblastech. Tato vláda převzala naši zem za nejtěžších podmínek – po covidovém období vypukla válka na Ukrajině, přišla energetická krize a všechna negativa, která s tím souvisí. Takže bohužel musí vláda řešit spoustu nových témat a oblastí, které minulým vládám ani nepřišly na mysl – nebylo to na programu dne.

Vláda to nemá jednoduché, protože nedělá jen populární opatření. Dělá také opatření, která sice jsou důležitá, ale lidi zatěžují. Dopadají na ně finančně i společensky. Společnost je psychicky hodně unavená a vyčerpaná. Neustálé změny na ni dopadají velmi negativně. Proto hodně doufám, že už snad někdy v dohledné době nastane čas, kdy se ta situace trochu uklidní, aby se lidé mohli více věnovat sami sobě, své rodině, své práci a nezabývali se jenom negativními zprávami.

JINDŘIŠKA ROMBA,

2. místostarostka města Dobříš

Začala bych obecně. Naši ministři jsou na postech, které teď momentálně jsou asi nejpalcivějšími. Mají velmi těžkou agendu, protože se nacházíme v době, která jim ani nám nepřidává. Myslím si, že všichni se zhostili svých funkcí velmi dobře. Dělají sice některé nepopulární kroky, ale dospěli jsme do té fáze, kdy je potřeba tyto nepopulární kroky dělat – je potřeba do toho říznout. Nejméně populární teď možná může působit Ministerstvo vnitra. Na druhou stranu zrovna tam jsou nashromážděna témata a problémy, které se musely zvednout a řešit. Tam už to nesneslo odkladu. Na co bych možná chtěla upozornit více, je komunikace směrem k veřejnosti – jak ta fáze, která rozhodnutí předchází, tak komunikace po vydání daného rozhodnutí. To se ale dá ještě zlepšit. Zároveň vnímám i to, že mnoho věcí možná nesneslo odkladu, takže ta předběžná komunikace nemusela tolik vyjít. Co se týče energetické krize, tak za její zvládnutí si pan ministr Síkela zaslouží potlesk, přestože je mi líp vidět a jeho rétorika je občas taková těžkopádnější. Nicméně si myslím, že všichni ministři se snaží dělat na svých pozicích velmi dobré kroky, byť mohou být i nepopulární.

KAREL FOUS,

Praha 2

Já jsem rád, že máme dostatečně silné zastoupení ve vládě – co se do počtu týče. Problém mám jaksi s viditelností naší činnosti. STAN podle mě dobře prezentuje pan Síkela. Pan Rakušan občas udělá kroky, které nemá dostatečně připravené směrem k veřejnosti, a pak je z toho poprask jako na násvi – viz třeba teď komunikace okolo České pošty. Vadí mi také (zatím) v podstatě nulová reakce na dost šilné nápady ohledně daní od pana Stanjury. Přestože to zatím není úplně dojednané a je to jenom uniklý materiál, tak nějaká reakce být měla. Mám obavy, že „spolu chycení – spolu pověšení“, že se to přeneso i na nás – přestože to není náš nápad a možná s tím ani nesouhlasíme.

PTÁME SE VÁS: Jaký je váš názor na dubnovou výměnu ministrů za STAN (školství, evropské záležitosti)?

Napište nám na e-mail noviny@stan.cz. Odpovědi reprezentující různé postoje a názory zveřejníme v dalším čísle.

POLITIKA JE TAKOVÁ, JAKOU SI JI UDĚLÁME. PROTO JDEME DO POLITIKY

V posledních měsících jsme pracovali na náborové kampani do mSTAN i STAN, která je zaměřená na mladé lidi. Pokud má mít tahle země budoucnost, bez aktivních mladých v politice se to neobejde.

Může se zdát, že je česká politika nepřístupná pro mladé. Je ale právě na nás všech, kteří jsme už v politice aktivní, abychom dokázali otevřít politiku také dalším lidem. Až ve chvíli, kdy bude politika na všech úrovních dostatečně pestrá, můžeme mluvit o tom, že jsou v ní zastoupeny všechny hlasy naší společnosti. Naše práce může v tuto chvíli spočívat třeba v tom, že budeme ukazovat v rámci STANu pozitivní příklady lidí, kteří reprezentují určitou skupinu našich občanů. Mladé lidi, seniory, muže i ženy. Lidi z vyloučených lokalit, z velkých měst i z malých obcí. Je normální, že máme i v rámci STANu různé priority a názory, klíčový je ale vzájemný respekt, nikoliv pouze tolerance.

Pokud chceme, aby tady STAN existoval i v dalších letech, je naším úkolem motivovat novou generaci politiků, kteří budou přinášet do politiky pestrá témata. Zároveň je také na zkušenějších politikách, aby byli schopní a ochotní mladé lidi ve STANu podporovat a vytvářet takové prostředí, ve kterém si nikdo nebude připadat nedostatečný pouze proto, že je mladší nebo že ještě není starosta nebo zastupitel. Aby všichni, kdo do STANu vstoupí, věděli, že se tady mohou realizovat, pracovat v programových komisích, plánovat akce pro veřejnost, diskutovat o tématech, která jsou pro ně důležitá.

Jsem moc ráda, že je podpora mladých ve STANu normální a napříč kraji si můžou mladí lidé u nás najít pozitivní vzory. V tuto chvíli běží na sociálních sítích náborová kampaň do mSTAN i STAN, ve které hrají hlavní roli naše příběhy a důvody, proč jsme šli do politiky. Někomu se nelíbilo to, jak funguje obec, ve které žije. Jiný chtěl, aby bylo ve městě víc zeleně nebo prostoru pro cyklisty. Pro někoho jsou důležitá lidskoprávní témata, řešení domácího

násilí, zastoupení žen v politice, manželství pro všechny. A naši poslanci do toho šli s námi, za což jim moc děkujeme. Do tvorby náborových videí se jmenovitě zapojili třeba Lukáš Vlček, Bára Urbanová, Míša Šebelová, Milada Voborská, Petr Letocha, Tomáš Dubský, Roman Bělou a další.

Podpora mladých v politice u nás není jenom fráze. Pojďme o tom přesvědčit i další mladé lidi, kteří chtějí měnit svět kolem sebe. Víím, že to dokážeme.

Delegace mSTANu na starostenské konferenci

Druhý dubnový víkend se pro STAN nesl v duchu velké konference „Starostové nejen starostům“. Samozřejmě Mladí starostové na takové akci nemohli chybět a v sobotu dorazili v hojném počtu do Clarion Congress hotelu, kde pomáhali s přípravami, obstarávali vlastní stánek, a hlavně vyráběli své designové placky. Někteří z nás se účastnili i samotných workshopů v režii nejen politiků z hnutí. Určitě to pro nás bylo velice přínosné a mohli jsme opět čerpat zkušenosti a slyšet příklady pozitivní praxe z regionů. Druhý den jsme si pak mohli od našich ministrů vyslechnout informace o tom, co se v jednotlivých resortech daří prosazovat.

Bylo velmi osvěžující se opět po delší době vidět mezi členskou základnou. Jsme rádi, že STAN nás k takovýmto akcím pravidelně přizvává, a my tak můžeme využívat příležitosti, které nám spolek nabízí. Zároveň jsme přes víkend měli možnost začít diskutovat nosné téma spolku (ale o tom zas někdy jindy).

Zdena Kašparová, místopředsdkyně mSTAN

SPOLU S HEJTMANEM JSME PREZENTOVALI AKTIVITY KARLOVARSKÉHO KRAJE NA PODPORU BYDLENÍ NA KONFERENCI V LIBERCI

- Robert Pisár

Poslední pátek měsíce března nebyl jen o České poště, ale i o dostupnosti bydlení. Ministerstvo pro místní rozvoj, v rámci projektu „Agentura pro sociální začleňování jako aktér politiky sociálního začleňování“, k tomuto tématu uspořádalo v Liberci konferenci.

To, že je dostupnost bydlení téma důležité, dokládá aktivní účast hejtmána Karlovarského kraje, ale i hejtmána Libereckého kraje Martina Půty, ředitele Agentury pro sociální začleňování Martina Šimáčka a dalších zástupců ministerstev, univerzit, krajů, měst a organizací.

Martin Půta zdůraznil nutnost výstavby nájemního bydlení a kritizoval nastavení minulých dotačních programů, které často nevedly k rozšíření bytového fondu měst a obcí. Hejtmán Libereckého kraje vyzdvihl přístup města Velké Hamry, kde se radnice, na rozdíl od jiných obcí Tanvaldska, pustila do sociálního začleňování chudších romských spoluobčanů.

Starosta Velkých Hamrů pan Jaroslav Najman popsal, jak ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování před 10 lety začali. Začali tím, že zabydlovali rodiny – rodičům zprostředkovali práci a přidali i podpůrnou sociální práci. Tato snaha jim dnes přináší konkrétní pozitivní výsledky. Rodiny normálně bydlí a fungují. Spousta dětí, které by v minulosti končily s nedokončeným vzděláním v šedé ekonomice a v evidenci úřadu práce, se dále vzdělává na středních školách a jejich šance na budoucí uplatnění rostou. Navíc, což považuji za pozoruhodné, pan starosta Najman tento potřebný, ale politicky riskantní přístup obhájil i ve svém třetím volebním období!

Petr Kulhánek podpořil snahu MMR a MPSV a podpořil vznik zákona o podpoře bydlení: „Česká republika potřebuje zákon o podpoře v bydlení, jeho příprava je nejdále v historii. Nový zákon dá obcím, občanům i vlastníkům bytů řadu nástrojů, které umožní lepší využívání bytového fondu, ať už se jedná o garance, nebo asistenci v bydlení.“

Náměstek primátora Liberce Jan Hruška prezentoval činnost jejich Centra bydlení Liberec. Centrum se věnuje systematickému řešení sociálního bydlení skrze komplexní podporu na jednom místě. V centru umísťují klienty do bytů na volném trhu s bydlením a současně u některých z nich zajišťují další podporu v zabydlování. Praxe centra se stala jedním z úspěšných vzorů pro připravovaný zákon o podpoře v bydlení.

Jinou dobrou praxi v bydlení prezentovali zástupci ministerstev a agentur například CIRI z Královéhradeckého kraje. Akademici z univerzit představili analýzy, data a modely, které dokládají, že zabydlování sociálně vyloučené části populace je výhodné i pro tzv. majoritu.

Na rozdíl od starostů z Karlovarského kraje, kteří jsou k práci Agentury pro sociální začleňování převážně kritičtí, v Libereckém kraji místní starostové vyjadřovali poděkování Agentuře

pro sociální začleňování a zdůrazňovali, že pro řešení jejich problémů je její role důležitá. Asi to bude i o mezilidské chemii a osobním nastavení. Martin Šimáček přislíbil, že k nám do kraje brzy vyrazí a že se bude Karlovarskému kraji více věnovat.

Já vystoupil s příspěvkem o tom, co chystáme my – Karlovarský kraj. V minulosti jsme patřili mezi první tři kraje s nejvyšším zatížením obyvatel nadměrnými náklady na bydlení. Hlavní motivací ovšem je, že u nás doposud žádný evropský projekt ani žádná systematická aktivita vedoucí k zabydlování lidí neprobíhala. Karlovarský kraj patřil doposud mezi jedno z bílých míst na mapě těchto aktivit v ČR. Což mimo jiné prezentovala Barbora Stašková Špicarová z MPSV.

Situace se ovšem mění. Abychom i našim obcím ukázali, že to není fantasmagorie a jde to, tak v rámci projektu připravujeme Krajský systém podpory dostupného bydlení. Základními kameny budou sociální služby a nadační fond, které budou řešit ne-nadále situace a také budou garancí pro vlastníky nemovitostí. Ve II. polovině roku začneme s několika rodinami z azylových domů.

Mne osobně ovšem těší, že víme, že to již není téma jen pro kraj, ale že máme železko v ohni i mezi žadateli o dotaci z OPZ+ s projektem na podporu bydlení.

PODPORA TVORBY PRŮMYSLOVÝCH ZÓN V KRAJI

- Radan Večerka

Karlovarský kraj je dle sociodemografických údajů na chvostu Česka. Je to dáno mnoha faktory, ale nejdůležitější je slabý výkon ekonomiky kraje.

Náš kraj je velmi závislý na turismu – především lázeňském. Další část pak na transformaci uhelného regionu Sokolovska. Turismus dostal ohromnou ránu za covidu a dále sankcemi způsobenými válkou na Ukrajině. Transformace uhelného regionu chce svůj čas.

V kraji vznikly nové průmyslové zóny například u Chebu, Ostrova apod. Obávám se však, že haly na nich zatím postavené fungují především jako logistická centra a montovny. Tedy ne podniky s vyšší přidanou hodnotou. Zlí jazykové pak tvrdí, že je zde zaměstnáváno více zahraničních agenturních pracovníků než domácích obyvatel kraje.

Přitom podle vedení ministerstva průmyslu i Czechinvestu je ze zahraničí značný zájem o umístění nových inovativních podnikatelských záměrů v Česku. Jen je potřeba pro ně mít v kraji připravené pozemky pro jejich umístění.

Obávám se, že v našem kraji připraveni však nejsme. Přitom stát prostřednictvím MPO, nabízí pomoc pro kraje a města za účelem vzniku nových průmyslových zón na brownfieldech v jejich vlastnictví. Státní pomoc může být (dle jednotlivých kategorií) až ve výši 70 % nutných nákladů na vznik takové zóny – ve stovkách milionů Kč. Jde o investici z veřejných zdrojů s cílem podpory podnikání s vyšší přidanou hodnotou. Jestliže stát zajistí takové firmy, tak my (samosprávy) musíme mít místo, kde je umístit. Umístit je na předem připravené plochy s dobrou dopravní dostupností, s předem připravenými a kapacitními přípojkami energií a vody, s vyřešenými environmentálními dopady a v neposlední řadě s dostatkem pracovníků.

Stát je pak připraven takovýmito podnikům dále pomoci například dalšími investičními pobídkami, přímým finančním příspěvkem (na tvorbu pracovních míst) nebo odkladem daní. Novelu zákona o investičních pobídkách schválila nedávno vláda a je nyní v rukách poslanců a senátorů. V něm pak jsou připravené zásady tzv. koheze. Tedy aby slabším regionům bylo pomozeno znatelně více než těm rozvinutějším.

Je na nás v jednotlivých obecních, městských a krajských samosprávách, zda budeme připraveni.

RADAN VEČERKA,
místopředseda KO STAN

Azylový zákon

Přísnější postihy pro
převaděče vydělávající
na lidském neštěstí.

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

AZYLOVÝ ZÁKON

Sněmovna schválila novelu azylového zákona, kterou prosadil ministr vnitra Vít Rakušan. Úprava zpřísní postihy pro převaděče, čímž se vyhneme tomu, aby si převaděčské skupiny vybíraly průjezd Českem proto, že jim tady hrozí nižší tresty. Díky novele se také zpřístupní český pracovní trh specialistům v důležitých oborech, kteří nebudou muset prokazovat své dosažené vzdělání, ale postačí jim prokázat znalost a zkušenosti z praxe.

„Je dobře, že prošel zákon na ochranu oznamovatelů jako celek. Chybou ale je, že nebyly schváleny naše pozměňovací návrhy poskytující větší ochranu i anonymním oznamovatelům.“

Lucie Potůčková
poslankyně

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

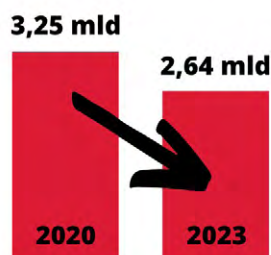
Schváleno

Platy učitelů budou
minimálně 130 %
průměrné mzdy

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

*"Snižujeme dluh kraje
po předchozích
politicích!"*

Josef Suchánek
hejtman

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST NA WWW.STARAME.SE

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Kontaktujte nás! www.starostove.cz
facebook.com/starostove